

IZHAJA VSAK DAN

Več se vedelo in praznik ob 5., ob posebnosti ob 8. zjutraj.
 Poročilo št. 194. (6. st.) v mnogih
 oblikah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru,
 Pustoljni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdov-
 ščini, Dornbergu itd. Zastarele št. po 5 vč. (10 st.)
 BELASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1
 belese. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm.
 restitucije, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po
 20 st. mm. Za oglaševanje v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka
 naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, naj-
 manj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave
 „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.
 Plačujejo in toliko v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na na-
 ročbe brez dopolnilne naročnine, se uprava ne ozira.
 Naročnina na naslednje izdaje „EDINOSTI“ stane: za
 celo leto Kruz 520, za pol leta Kruz 260.
 Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravil-
 nana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
 Naročnino, oglaševanje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
 UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).
 Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
 konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“,
 vpisana zadruga z omejenim poslovanjem v Trstu, ulica
 Giorgio Galatti št. 20.
 Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Velika bitka pri Kjustendilu.

Demarša trozveze v Bukareštu.

Situacija na balkanskem bojišču.

DUNAJ 14. Dosedaj še vedno ni znano, ali sta Srbija in Grška že odgovorila na ruski predlog glede ustavitve sovražnosti. Srbija in Grška se za enkrat še vedno pogajata glede mirovnih pogojev, obe pa že sedaj stojita na stališču, da mora Bolgarska zaprositi za direktna pogajanja. Srbski ministriški predsednik Pašić zagovarja za nadaljnjo postopanje zmernejša načela in zahteva v glavnem še vedno samo ono ozemlje, katero je zahteval pred vojno. Bati se je, da se bodo pogajanja med Pašićem in Venizelosom zelo zavlekla, kajti grške zahteve so naravnost blazne. Naša včerajšnja vest, da je Bolgarska že zaprosila za direktna pogajanja, se oficijalno še ne potrjuje.

Vojna se nadaljuje in nadaljujejo se tudi bolgarski neuspehi. Nepotrjene vesti celo poročajo, da koraka srbska armada v brzih pohodih v treh kolonah proti Sofiji in govori se, da je bilo na včerajšnji seji bolgarskega kronskega sveta sklenjeno, z največjo naglico utrditi pozicije pred Sofijo in počakati tamkaj sovražnika.

Tudi turška armada se je spravila včera na pohod. Oficijalni turški krogi sicer izjavljajo, da turška armada ne bo prekorčila meje Enos-Midija, vendar pa se v dunajskih diplomatskih krogih boje, da se Turčija tega načrta ne bo držala, zlasti, če se bo vojna med zavezniki nadaljevala še naprej. V tem slučaju namerava turška armada prodreti do reke Ergene in zahtevati to linijo za bodočo novo bolgarsko-turško mejo.

Veliko vznemirjenje vzbujajo tudi rumunske operacije. Se danes se ne ve natančno, kaj Rumunija pravzaprav namerava. Neoficijalni krogi sicer izjavljajo, da se bo Rumunija zadovoljila z mejo Turkuhan-Dobrič-Balčik, a danes zvečer so došla poročila, da je rumunska armada že prekorčila to mejo in da prodira naprej. Kako se bo situacija dalje razvijala, je čisto negotovo.

Le v enem oziru si je Bolgarska lahko v svesti evropske pomoči. Rusija in tudi druge evropske države nikakor ne bodo pristopile, da bi Grška zasedla vso egejsko obal in tako postala neposreden mejaš Turčije. Rusija stoji na stališču, da se mora Grška v bistvu zadovoljiti z mejo Siruma, Kavala pa mora na vsak način ostati v bolgarskih rokah. Tudi srbski odličnejši krogi stoji na stališču, da se Bolgarsko ne sme spraviti ob vse sadove turške vojne in da je v slovanskem interesu, da ne postane vsa egejska obal grška.

Z balkanskega bojišča.

BELGRAD 14. (Srbski tiskovni urad „Edinosti“) Nocojšnje vesti iz Skoplja javljajo, da je včeraj zjutraj neki bolgarski oddelek poskušal napad na Zaječar in napadel naše predstraže na liniji Rajkov-Savet-Vrška. Čim je stopila v akcijo srbska artilerija, so bili Bolgari odbiti in so pobegnili. Boj je trajal dve uri.

BELGRAD 14. (Srbski tiskovni urad poroča, da dosedaj še ni nobenih avtentičnih vestí, da bi srbska armada zavzela Kjustendil.

PODLISTEK.

Izobčenka.

Kriminalni roman.

Iz angleščine prevel Ivan Dolenc.

— Izročil mi ga je neki moj prijatelj sir Henry Lamp. Srečal me je in mi je ponudil svojo ložo v operi za današnji večer. Ali pojdeš, ljubica?

— Raje ne bi šla, Pavel.
 — Raje ne! Zakaj dete moje?
 — Prav nič se mi ne ljubi, da bi šla v opero.

Spomnil se je tedaj, da jej niso ugajali prostori; sedaj je imela na razpolago ložo, ki je bila med najodličnejšimi v gledališču, in ni mogel pojmiti, zakaj ne bi hotela iti.
 — Misli sem, da ti napravim s tem prav posebno veselje — je rekel razočarano.
 — Saj mi ga tudi — saj mi ga vedno delaš, moj Pavel — je odgovorila in mu ponudila usta v poljub. Če želiš ti, seveda pojdem.

— Želel bi, da bi šla sebi, ne pa meni na ljubo — je odgovoril mirno. — Toda hitro se obleci, ker nimava več dosti časa,

SOFIJA 14. (Kor.) „Agence telegraphique bulgare“ konstatira, da je general Ivanov, poveljnik II. bolgarske armade z neznatnimi silami na siljen način izvedel umikanje. S tremi brigadami je zadrževal 100.000 mož broječo grško armado. Grki so se, kakor znano, ustavili pri Kikisu, kjer je bilo le 6 bolgarskih bataljonov in so potrebovali 10 dni, predno so zavzeli gorovje Belašica.

SOFIJA 14. (Kor.) „Agence telegraphique bulgare“ poroča: Komunikacije glavnega stana izjavlja: Od začetka operacij do današnjega dne je celo srbsko armado zadrževalo 7 bolgarskih divizij. Severna bolgarska armada ni izvršila nobenih resnejših operacij, izvzemši zavzetje Knjaževca, odkoder pa se je pozneje umaknila iz političnih vzrokov. Proti Grški so operirali le majhni oddelki armade generala Ivanova. Ta neznatna armada je celih 10 dni zadrževala dvje nasloke Grkov in tako preprečila srbsko-grški načrt, ki bi lahko postal za četrti bolgarsko armado usodepolen. 20.000 vojakov s par baterijami je zadrževalo celo grško armado, dočim so naše čete zavzele potrebne pozicije. Armada generala Ivanova in danes zopet tako močna, da lahko zlomi grški odpor.

BELGRAD 14. (Izv.) Poroča se, da so bolgarske čete, ki so udrle do Knjaževca, strahovito razsajale. Vse vasi na tej črti so zgorjele. Prebivalci so bili masakrirani, otroci pobiti. Na povelje svojih oficirjev so bolgarski vojaki pomorili tudi srbske ranjene vojake v Knjaževcu.

Srbsko prodiranje proti Sofiji.

Strašna bitka pri Kjustendilu

BELGRAD 14. (Izv.) Iz Skoplja se poroča: Srbske kolone so prodrele že globoko v notranjost Bolgarske. Armada prodira proti Sofiji v 3 kolonah. Pri Kjustendilu se vrši sedaj strašna bitka, največja v dosedanjih balkanskih vojnah. Bolgarska armada se obupno brani in napenja vse sile, da zabrani Srbom pot v Sofijo. Ponovno so se že vrgle bolgarske čete v bajonetnim naskokom celo na pozicije srbske artilerije, katere učinki so naravnost strašni. Cele gore bolgarskih vojakov že leže pred srbskimi voji. Izgube so na obeh straneh velikanske. Vest, da so Srbi že zavzeli Kjustendil, se sicer še ne potrjuje, vendar pa se pričakuje padec mesta v najkrajšem času.

DUNAJ 14. (Izv.) Z avtentične srbske strani se potrjuje, da se fiktivno vrši pri Kjustendilu velika bitka med Srbi in Bolgari, katere izid pa dosedaj še ni znan.

Zakaj je bila poražena bolgarska armada?

BERLIN 14. (Izv.) „Vossische Zeitung“ objavlja interview z nekim višjim bolgarskim oficirjem, ki je izjavil: Poraz Bolgarske je bil posledica dezorganizacije v armadi. Vojaki, ki so šli naravnost z blaznim navdušenjem v boj proti Turkom, so se branili bojevati se

Kakršnekoli vzroke je imela, da ni hotela iti v opero, se Dora potem ni več branila.

Odšla je v svojo sobo in par minut pozneje se je že vrnila v krasni bledorumeni, bogato s čipkami obiti svileni obleki. Bila je toaletna, ki bi bila pri vsaki drugi bodla v oči in jej slabo pristojala; Dora pa je bila videti kakor kaka orientalska princeza, ko je zapenjajoč svoje dolge rokavice stopila k njemu v sobo.

— No, ali ti ugajam tako, ti mali tiran — je rekla z očarujočim smehljajem. — Hotela sem najprej vzeti rdeče cvetlice, toda biseri so mi ugajali boljše.

Biseri, ki jih je imela na sebi, je bil Pavlov dar in so jej divno pristajali. Njeni temni lasje so bili oviti z njimi, vrat, roke in ušesa so bila olišpana z njimi in njen medli sijaj jo je krasil naravnost očarujoče.

— Krasna si — je rekel Pavel in jo zaljubljeno ogledoval in občudoval.

Zdela se mu je, kakor da je morala biti vse svoje življenje navajena na elegantno obleko in luksurijsno življenje, in komaj si je mogel predstavljati, da ste bili ta kraljevska lepa dama in ona bedna v cape oblečena ženska, ki jo je rešil, da ni

s Srbi. Ponovno je prišlo v armadi do naporov, v katerih so vojaki pomorili več oficirjev.

Bolgarska opozicija za nadaljevanje vojne.

SOFIJA 14. (Izv.) Opozicijski parlamentarni voditelji so izročili kralju memorandum, v katerem zahtevajo nadaljevanje vojne.

Rumunija in Bolgarska.

BUKAREŠT 14. (Kor.) Bolgarski poslanik Kalinkov je danes z vsem poslaniškim osebljem s posebnim vlakom odpotoval iz Bukarešte v Jurjevo in odtoč preko Ruščuka v Sofijo. S tem je nastalo med Rumunijo in Bolgarsko definitivno vojno stanje.

SOFIJA 13. (Kor. Zakasnelo.) Vlada je dobila sporočilo, da so rumunske čete prodrele že preko Dobriča.

BUKAREŠT 14. (Kor.) Vrhovni poveljnik rumunske armade, prestolonaslednik Ferdinand, je včeraj zvečer odpotoval iz Bukarešte k armadi.

DUNAJ 14. (Izv.) Zastopniki trozveze so napravili včeraj v Bukareštu demaršo in prijateljsko nasvetovali rumunski vladi, naj se zadovolji z operacijami onkraj črte Turkuhan-Balčik, ker pride sicer lahko do nevarnih komplikacij. Rusija je namreč odločena, na vsak način preprečiti eventualne večje rumunske operacije. Rumunska vlada na to demaršo še dosedaj ni odgovorila, pač pa se potrjuje vest, da se nahaja pri Korabiji zbrana velika rumunska armada, ki je pripravljena na prehod preko Donave.

Rusko posredovanje

BELGRAD 14. (Uradno.) Vesti srbskih časopisov, da je ruski poslanik pl. Hartwig interveniral pri srbski vladi glede privojenja v razsodišče, da ni bil zadovoljen s Pašićevim odgovorom in da je zahteval avdienco pri kralju, so popolnoma neresnične. Ruska demarša v Belgradu je bila identična z demaršo na Cetinju in v Atenah in se je tikala ustavitve sovražnosti na bojišču.

PARIZ 14. (Izv.) Tukajšnji politični krogi so dobili sledečo informacijo: Bolgarski poslanik v Petrogradu, Bobčev, je včeraj na ponovni konferenci s Sazonovom priznal v imenu svoje vlade, da je Bolgarska povzročila sedanjo vojno in je ponovno prosil Rusijo za nujno posredovanje. Rusija je radi tega, podprana od Anglije in Francije, znova prijateljsko nasvetovala bolgarskemu in atenskemu kabinetu, naj privoli v takojšnjo zaključitev preliminarjev. Rusija je staviła pri tej priliki tudi konkretni predlog glede razdelitve Macedonije. Po tem načrtu bi se morala Bolgarska zadovoljiti z mejo, ki bi šla ob levem bregu Vardarja do Gjevgjelija, nato pa ob Strumnici do Seresa, ki pa pripade Grški. Kavalo in Dramo mora dobiti Bolgarska.

LONDON 14. (Izv.) Angleški politični krogi smatrajo, da ne pride do intervencije veseli, temveč se bo morala Bolgarska direktno pogoditi s Srbijo in Grško. Izraža se le bojazen, da bi nastopila Avstrija s kakim posebnim načrtom.

DUNAJ 14. (Izv.) „Zeit“ poroča: Bolgarsko je pristala na direktna pogajanja s Srbijo in Grško. Pašić in Venizelos sta se zjediniła, da naj tvorita bodočo mejo z Bolgarsko reki Vardar in Struma.

Sobranje.

SOFIJA 14. (Kor.) Današnja seja sobranja je bila prekinjena. Ministri in voditelji

poginila lakote, ista oseba. Toda vzlic vsemu temu se je kazal v njenih očeh nekaj skrbi polen, skoraj bojazljiv izraz.

— Pa, ali tudi vse ostane tako? — se je vprašala sama sebe, ko je drdral voz po sijajno razsvetljenih ulicah. — Kaj pa potem, ko bi bila to zadnja noč mojega zmagoslavja in bi se moje gospostvo končalo že po dveh kratkih tednih! Ne bi bila smela priti v Pariz in se izpostaviti nevarnosti, da me izpoznajo. O, da bi le ta noč še minila mirno.

Stotnik Challis ni opazil prav nič razburjenja svoje soproge. Njene poteze niso prav nič izdajale njenega notranjega boja in strahu, ki se je z ljubko alegancjo vsedla na svoj sedež v loži in se poizvedujoče začela ozirati po gledališču.

Opera, ki so jo peli, je bil „Faust“ in Pavel Challis, ki je bil strasten ljubitelj glasbe, se je popolnoma vtopil v poslušanje. Vzlic temu pa je opazil, da vzbujala lepota njegove soproge splošno pozornost.

Začel je uvidevati, da bi jej njena lepota in ljubkost priborili primerno mesto v družbi, in je pozdravil nekatere svoje znance z nenavadno toploto.

— Bojim se madame, da vas zadene za nocojšnji večer velika odgovornost — je

opozicije so bili poklicani v palačo h kronskemu svetu.

Bolgarske zahteve za direktna pogajanja.

BELGRAD 14. (Izv.) Srbska vlada je dobila danes obvestilo, da je Bolgarska pripravljena k direktnim pogajanjem, če obdrži Bolgarska Kavalo in Dedeagač, ker zahtevajo njeni vitalni interesi, da obdrži obal Egejskega morja. Srbija je na bolgarsko noto odgovorila, da je pripravljena sprejeti bolgarske delegate in se pogajati želim o mirovnih preliminarjih. Srbija bo tekoj ustavila nadaljne operacije, kakor hitro bodo podpisani mirovni preliminarji.

Tisza v avdienci.

ISCHL 14. (Kor.) Cesar je danes dopoldne sprejel ogrskega ministrskega predsednika grofa Tiszo v posebni avdienci.

Demonstracije proti 3letnemu vojaškemu službovanju na Francoskem.

BREST 14. (Kor.) Pri včerajšnjem vojaškem mikrozvu je prišlo do velikih demonstracij. Socialisti so napadali orožnike. Mir je nastal šele potem, ko so vojaki zgrabili za orožje, 12 demonstrantov je bilo aretiranih.

PARIZ 14. (Kor.) V vojaških zaporih v Sv. Nikolaju pri Marseliju so se uprli kaznjenci. Zbrali so se na letniškem dvorišču, peli revolucionarne pesmi in poskušali ulti. Vojaške oblasti so že odredile vse potrebne odredbe. Upajo, da jih z lahkoto prislijo k kapitulaciji.

Deželnozborske volitve na Goriškem.

V tabelo, ki smo jo o izidu volitev v splošni kuriji priobčili v včerajšnjem listu, se nam je v končni svoti glasov vrnila napaka, ki naj jo danes popravimo. Novostrojarski kandidat dr. Brecej je dobil namreč v onih občinah, katerih volilni izid je zaznamovan v tabeli, 5662 glasov, ne pa 6762.

Dodatno smo dobili še sledeče volilne izide:

Cepovan: dr. Gregorin 24, Kovač 24, Miklavč 24; Manfreda 39, Fon 82, Grgič 82, dr. Brecej 43.

Kamnje: samostojni kandidatje 0; Manfreda 52, Fon 72, Grgič 0, dr. Brecej 56.

Lokovec: samostojni kandidatje po 10; Manfreda 44, Fon 41, Grgič 41, dr. Brecej 17.

Opatjeselo: dr. Gregorin 68, Kovač 73, Miklavč 73; Manfreda 37, Fon 75, Grgič 114, dr. Brecej 76; Mozetič 20, dr. Tuma 18, Vrčon 20.

Avber: dr. Gregorin 20, Kovač 17, Miklavč 17; Manfreda 0, Fon 8, Grgič 9, dr. Brecej 7.

Brje: samostojni kandidatje 0; Manfreda 2, Fon 43, Grgič 45, dr. Brecej 42.

Mavhinje: dr. Gregorin 41, Kovač 40, Miklavč 35; Manfreda 4, Fon 17, Grgič 18, dr. Brecej 13.

Pilskovica: samostojni kandidatje po 28; Manfreda 1, Fon 67, Grgič 67, dr. Brecej 66.

Skorno: dr. Gregorin 42, Kovač 38, Miklavč 38; klerikalci 0.

Velikidol: dr. Gregorin 3, Kovač 4,

rekel Malcolon Cataret, bivši Pavlov tovaris.

— Zakaj — kaj sem storila? V splošnem sem precej nedolžna oseba in danes še nisem pogledala nikogar. Prosim vas torej, da mi pojasnite svojo trditve, mr. Cataret.

— Dasiravno vi niste pogledala nikogar, pa so gledali drugi ljudje vas. Občinstvo je večinoma gledalo vas, ne pa „Fausta“, in koristi in štati na odru so študirali vaše lice in vašo toaletto, namesto da bi bili pazili na dogodka na odru. Pravkar so jih morali poklicati k redu.

Dora se je posmejala, toda njen smeh je zvenel nekoliko prisiljeno.

Obrnil je glavo in pogledala na oder Bil je oni slikoviti prizor, ki ga vsi tako dobro poznamo — cerkev z odprtim trgom pred seboj in gruči ljudi, mimo katerih prihaja Margereta v cerkev.

Pevka, ki je pela Margareto, je nastopila; toda kmetje so popolnoma pozabili, da se moraje na obeh straneh zbrati v skupinah.

Eden med njimi je v resnici strmel tja-gor v blesteči lepi pojav gospe Challisove in zdela se je, da jej namiguje, kakor bi ne bil prav pri pravi pameti.

(Dalje.)

Miklavč 4; Manfreda 5, Fon 72, G. gič 83, dr. Breclj 67.

Se vedno neznan nam je izid volitev v občinah Kopriva in Štjak. Pa bi se morda vendarie našel klo v teh občinah, ki bi nam sporočil izid?

Švota glasov bi bila torej po dosedaj znanih izidih sledeča: dr. Gregorin 5024, Kovač 5134, Miklavč 5029, Fon 8766, Grgič 8554, Manfreda 3009, dr. Breclj 6086; dr. Tuma 1612, Mozetič 1552, Vrčon 1645.

Z absolutno gotovostjo je izvoljen samo Fon, dočim pa je z ozirom na to, da je bilo oddanih veliko število razpršenih glasov, ki so tudi veljavni za ugotovitev absolutne večine, tudi mogoče, da je prišel v ožjo volitev tudi Grgič. Potemtakem bi se vršila ožja volitev med dvema samostojnima kandidatom ter Grgičem in Brecljem. Od samostojnih kandidatov pride v ožjo volitev gotovo Kovač, dočim pa je prav lahko mogoče, da pride poleg njega dr. Gregorin. Po zgornjem ima namreč Miklavč le še 5 glasov več nego dr. Gregorin, a ker ima dr. Gregorin skoraj v vseh kraških občinah več glasov nego njegova sokandidata, je lahko mogoče, da pride v ožjo volitev dr. Gregorin.

Glavna volilna komisija v Gorici proglasi natančni izid volitev šele jutri.

V Furlaniji ožja volitev.

V Furlaniji je bilo oddanih skupno 15805 glasov, absolutna večina znaša torej 7903.

Kandidati italijanske ljudske stranke so dobili: Faidutti 7144, Bugatto 7354, Piccinini 6967. Italijanski liberalci Bombig 4262, Pettarin 4219, Pinat 3991. Socialisti: Callini 3022, Tonet 3073, Tuntar 3006. Slovenski kandidati: Dr. Medvešček 1026, Fabčič 1011, Gorjup 1016. Potrebna je torej ožja volitev med kandidati ljudske stranke in liberalci.

Afera Schmutz-Nicolich.

Pula, 13. julija 1913.

O tej aferi pišejo razni listi — tudi dunajski — razne senzacionalne članke. Po verzijah, ki jih prinašajo listi, bi bilo število aretirancev naraslo že na 15, da znese, ki ga je Nicolich poneveril iz poštnih blagin, znaša nad 60.000 K, in — slednjč — da je sum špijonaže opravičen.

Mi pa moremo zatrdati z vso gotovostjo, da razun v resnici aretirane trojce (Schmutz, Nicolich in Savo) ni bil nikdo drugi aretiran v Puli v tej aferi. Res je sicer, da je bil aretiran neki neredni domobranstva v Trstu, a danes se ne more še reči, da je ta aretacija v zvezi z afero Schmutz-Nicolich. Mi bi sodili, da ni!

Tudi po Nicolichu poneverjena svota se je sedaj reducirala od 38.000 K — o kateri smo že poročali — na 36.067 K.

Nicolich in Savo se še nahajata v zaporih tukajšnje okrajne sodnice. Spisi preiskovalnega sodnika se nahajajo pri državnem pravdnstvu v Rovinju, ki je kompetentno, da ukrene nadaljno potrebno.

Narednik Schmutz se še nahaja v vojašnici v disciplinarnih zaporih in vodi preiskavo proti njemu vojaška sodnica.

Iz tu navedenih dejstev je razvidno, da so one aretacije le fantazija laških in nemških dopisnikov. Seveda bomo točno poročali, kako se bo ta afera nadalje razvijala.

Prejeli smo:

C. kr. kotarsko poglavarstvo u Pulj redarstveni odsjek:

Res. B. 672/.

Slavnemu uredništvu dnevnika „Edinost“ u Trstu.

V smislu § 19 tisk. zak. blagovolite objaviti sledeči popravek:

Trdlive, izražene v člankih „Afera Nicolich Schmutz“ št. 182 z dne 3. t. m. in št. 183 z dne 4. t. m. „Edinost“, da so te dni turradni redarstveni organi izvršili preiskavo v pisarni gospoda državnega poslanca doktorja Laginje in prebrskali vse, kar je prišlo pod roke in da niso pustili niti pisalne mize g. dr. Laginje samega v miru, ne odgovarjajo resnici.

Res pa je, da je od tukajšnjega urada na podlagi § 141 kaz. p. reda bila odredjena preiskava le pri eni osebi, nastavljeni v tej pisarni in samo njej lastnih predmetov in to še le — v odsotnosti imenovanega g. poslanca — po obvestilu njegovega zastopnika, ki je dotično preiskavo vzel na znanje, ne da bi ji bil kakorkoli ugovarjal.

Pulj, dne 13. julija 1913.

Vodja redarstvenega oddelka c. kr. okrajnega glavarstva:

Dr. J. Mlekuš.

Iz učiteljskih krogov.

(Z Goriškega.)

C. k. okr. š. svet za goriško okolico je razposlal na učiteljsvo sledečo okrožnico (23/6 1913): V smislu odloka c. k. dež. š.

sveta pozivam ponovno vse učiteljsvo, da ves svoj vpliv, ki se je v posamihih slučajih že izkazal kakor jako uspešen, zastavi za pospeševanje dobrovoljnega streštva med kmečkim prebivalstvom. Bodreje k veselju do streljanja teži ponajveč v njegovih rokah. Potrebno pa je daljše in neprestano vplivanje in kazanje na patrijotični čut, ki se pozivlja in ohranja v prvi vrsti po učitelju.

Posebno pa je želeli, da se udeležuje učiteljsvo tudi osebno tih strelnih vaj, da se s tem prebivalstvo spodbuja ter dosega plemeniti namen streljanja. Šolska vodstva se ob enem vabijo, da poročajo semkaj o vseh morebitnih zadržkih in neprilicnostih glede strelnih vaj, da se zamore potem poročati na merodajna mesta.

Tako okrožnica.

Vrlo dobro, slavna gospoda! Učiteljsvo je oni činitelj, ki lahko mnogo stori tudi izven svojega poklica in svojih predpisanih dolžnosti v šoli in zunaj šole. Učitelj je oni, ki že v mladih srcih vzbuja in neguje patrijotična čustva in še med odraslo mladino nadaljuje to patrijotično delo. Oj je, takorekoč, v marsikaterem kraju edina in merodajna oseba v tem pogledu. Veseli nas, da so visoki gospodje prišli do tega spoznanja. Saj smo imeli baš v minolemu in tekočem letu priliko videti in občudovati, kako čudesa dela ljubezen do domovine. Balkanski narodi bi ne bili nikdar pomislili tako temeljito Turčinov iz svojih dežel, da jih ni navdajala sveta ljubezen do domovine in naroda, ki se jim je vcepila že v mlada srca doma in v šoli.

Toda, kdor hoče druge navduševati, mora biti pred vsem sam navdušen in prepričan o stvari, ki jo priporoča in brani. In kako je v tem pogledu z ljudskošolskim učiteljsvom pri nas in sploh v Avstriji? Ako bi visoka gospoda videli v naša srca... Leta in leta že prosil učiteljsvo in trka tu in tam — vse zaman! Letos je prosilo avdienco pri najvišjem gospodu in očetu, presvetlem cesarju — bilo je zavrnjeno! Kam se tira učiteljsvo po tej poti, bo jasno vsakomur, ki še ni popolnoma slep! Učiteljsvo prosil le tega, kar se daja drugim — n. pr. državnim učiteljem in uradnikom — toda zastojni! In vendar ima tudi ljudskošolski učitelj telesne potrebe: obleke, hrane, stanovanja, kakor oni, in še veliko več, ker mora vzdrževati v mestnih šolah svoje otroke. Kaka čustva morajo navdajati učitelja, ko sliši, da država skrbi za turške (albanske) učitelje in šole, da troši milijone za divje narode, ki nimajo nikakih državljanških dolžnosti, svoje zveste podanike (in celo pljoniče omike, patrijotizma in napredka), ki nosijo denarni in krvni davek, ki žrtvujejo svoje zdravje za dobrobit države: pa podijo od sebe, jim niti ne dovoljujejo, da bi stopili pred prestol Njegovega Velikanstva, da mu potožijo svoje gorje! Nevreden bi bil oni učitelj, ki bi v takih razmerah storil kaj več, nego to, kar mora, a še to brez vsakega ognja in navdušenja v popolni apatiji. Zavedno učiteljsvo bi moralo takega tovariša bojkotirati!

Evo gospoda, to so zadržki in neprilicnosti glede strelnih vaj! Prosim, poročajte na pristojno mesto, da sem čimprej odpravilo in vse avstrijsko ljudskošolsko učiteljsvo vam bo hvaležno!

Učitelj-trpin.

Domače vesti.

Dr. Fran Košmelj. V Ljubljani je umrl v nedeljo višji štabni zdravnik v pok. dr. Franc Košmelj. Kljub svoji vojaški službi je ostal pokojnik vedno zaveden Slovenec in se je živo zanimal za slovenske kulturne razmere. Nazadnje je služboval v Sarajevu in se potem, ko je stopil v pokoj, preselil v Ljubljano. Pokojnik je zapustil CM družbi 8000, dijaškemu podpornemu društvu „Domovina“ v Ljubljani 1000 K in „Sokolu“ v Železnikih 1000 K. Truplo pripeljejo iz Ljubljane v Leiznike nad Škofjelo, pokojnikovo rojstno vas. Časten mu spomin.

Ali ni to narodno izdajstvo? Prejeli smo: Čitalte in čudite se, kaj more reči in celo priporočati slovenski duhovnik! Ob koncu šolskega leta smo se zbrali dosedanjí gojenci tržaškega konvikta k zaključni pri-

Vsi smo pričakovali, da se poslovi od nas s pretresljivimi besedami ker ne bo več vodil konvikta (preмести se namreč v Gorico) ter da nam poda kako dobro navodilo za prihodnje leto...

Prvega smo sicer pogrešali — poslavljaj se namreč ni nič — tem vestneje pa je izpolnil drugo točko.

Dajal nam je različne svete in med drugimi tudi sledečega: Za gojence škofjskega konvikta bi bilo dobro, da v Gorici — dasirano se lahko vpišejo tudi v sl. gimnazijo — vstopijo v nemško, ker so dosedaj tudi bili na nemški, in ker se bo na slovenski radi velikega števila dijakov zelo strogo klasificiralo. Ta svet se nam ne bi zdel za dijake tako slab; ali zaveden Slovenec ga ne more odobravati, ker se s tem vzbuja v mladih dijaških srcih mlačnost do naroda in se podpira nadaljni obstanek nemške gimnazije v Gorici. Toda, pustimo to, glavno še le pride. Velečastiji je v svojem nadaljnjem govoru naravnost poudarjal (ne samo svetoval), naj se dijaki vpišejo v nemško gimnazijo da tako pripomorejo nemški gimnaziji, k nadaljnjem obstanku, ker bi dru-

gače že v doglednem času morala propasti vsled pomanjkanja dijakov. To je izgovoril slovenski duhovnik, ne meneč se za nauk Krista, ki je kot prvi narod učil svoj judovski narod, ki je lokal nad jeruzalemskim mestom, ko je čutil njegov bližnji padec — njegovo razdejanje!

Krist je pokazal na neštetihi mestih svojo ljubezen do naroda — on pa, slovenski duhovnik, zatajuje svoj narod in izroča Nemcem njegove mlade moči. Mi zvesti pristajši velike ideje Jugoslovanstva se borimo za nje uresničenje, za pridobitev svoje kulture — a on, kaj dela on? Cvetu našega naroda svetuje, naj obiskuje nemške gimnazije in naj se pri tem nalezje nemške kulture in s tem sovraštva, ali vsaj brezbriznosti do lastnega naroda!

Tako izpolnjuje velečastiti g. r. dolžnost do naroda, iz katerega je izšel in za katerega prospeli bi moral delati z vsemi svojimi močmi, kakor tudi čitamo vedno v listih njegove stranke. „Najprej je vera, potem prihaja narod“, čitamo v mnogih katoliških knjigah. — A kako razume naš velečastiti g. ravnatelj ta stavek? Mu-li tako veleba Kristov rek: „Bogu, kar je božjega, cesarju, kar je cesarjevega“, kar v našem slučaju velja tudi za narod!

Narod — narod v čevah rokah si? Kdo vzgojuje Tvojo mladino? Kdo o navdušuje za Te? Kdo jo spodbuja k delu za Te? Morda velečastiti g. ravnatelj škofjskega konvikta?

To prepuščam širši slovenski javnosti v presojo, jaz pa vzklikam: „O tempora, o mores!“

Predavanje o konzerviranju sadja in površin pri Sv. Ivanu. Oj Sv. Ivana nam pišejo: Dae 12. t. m. je predaval tajnik naše kmetijske družbe, g. Voisk, o gornjem predmetu; predavanja se je udeležilo 19 dam in 16 gospodov. Predmet sam na sebi je že zanimiv, saj smo slišali marsikaj novega, kar se še dosedaj ni upoštevalo in je gotovo za nas precejšnje važnosti. Z velikim zanimanjem smo sledili posameznim točkam kakor: razni načini konzerviranja, razno skuhano sadje ali sadni kompoti, sadni sok, zdriz (žele), mezge, marmalade, testenine ali paste, sadni sir, sadni likerji, povrtninske konzerve, povrtnine v patentovanih konzervnih steklenicah, povrtnine v kislu in povrtnine v soli; povsod je dodal še razne recepte. Predavatelj je govoril splošno in imel gotovo v prvi vrsti namen, vpetjati nas v vse načine konzerviranja.

Le želeli bi bilo, da bi se konzerviranje tudi pri nas razširilo, da bi ne bilo treba kupovati raznih tujih in dragih izdelkov, ki prihajajo iz vseh krajev sveta in ki mnogokrat tudi niso ravno najboljši. Mož se gotovo zelo razveseli, če mu njegova boljša polovica postavi po zimi ali spomladi, ko ni moči dobiti svežega sadja ali zelenjadi, na mizo kaj takega v obliki konzerve, in to tembolj, če so vse to priredile njene ljubke roke. Otroci so materi tudi zelo hvaležni, če jih obdaruje ali preseneti s kako slaščico. In če je bolnik v hiši, imamo takoj vse potrebno pri rokah, saj je sadje, kakor zdravniško dognano, zelo zdrava hrana in to posebno za nervozneže, ki nas dandanes ne manjka. Želeli bi bilo predavatelju malo več korajže pri nastopu, naj se vendar počuti kakor domačin med nami. V splošnem interesu bi bilo, da bi se vršila predavanja o tem predmetu še po drugih okrajih naše okolice, za kar bodo posebno naše gospodinjice kmetijski družbi nič manj kot hvaležne.

A. G.

Magdalenska CM podružnica priredi v nedeljo, dne 20. t. m. velik koncert in ples v gostilni „Gospodarskega društva“ (pri Tirolcu). Med koncertom se bo vrtilo „Kolo sreče“ in delovna bo tudi šaljiva gošta. Pri koncertu in k plesu bo svirala magdalenska gódba. Iz naklonjenosti bo sodelovalo pri koncertu vrlo pevsko društvo „Slava“ iz Sv. M. Magd. spodnje. Ker prihodnjo nedeljo ni drugih veselje, se nadejamo velike udeležbe. Zabave bo obilo in zadovoljen bo vsakdo. Prosimo še enkrat naše Magdalence, zgornje in spodnje, da bi kaj darovali za „Kolo sreče“. Vsak mal dar bo sprejet s hvaležnostjo.

Pri Sv. M. M. spodnji sprejemata darove ga. Tončka Miklavc in Tončka Godina, pri Sv. M. Magd. zgornji pa postrežnica v otroškem vrtcu in gostilničar pri Tirolcu. Torej v nedeljo naj nas bo v senčnati gostilni pri Tirolcu ho lišja in trave v bratskem veselju in vsi ene misli: mal polož dar, domu na altar! Vse za našo dečo!

Št. Jakobska poeruznica družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu je priredila zadnjo nedeljo veselico in obenem zaključek šolskega leta v otroškem vrtcu. Obširni program je privabil na to veselico mnogoštevilno občinstvo. Seveda je vleklo na to veselico sodelovanje naših mačkov-gojencev otroškega vrtca. To so vam bili junaki! Vsako točko programa je občinstvo burno aplavdiralo. Prostor nam ne dopušča obširneje ocene. Vendar pa moramo še omeniti, da so posebno ugajale točke „Deček in bukvica“, „Lencić Lubim“, „Pri kstu“ in pa seveda piistni „Rbenčan Urban“. Zasluga na tako krasno uspeši otroški veselici gre seveda vrtnarici, gđc. Veri Ponikvarjevi, ki nam je že ponovno pokazala, kaj premoreta vsrtažnost in enerzija. Za njen trud se ji je po veselici zahvalila ga. Morel. Tej

zahvali je v krasnem navdušenem govoru odgovorila ga. vrtnarica, pozivajoč vse, naj podpirajo CM družbo!

Nato je nastopila, burno pozdravljena, naša vira „Iirija“ z nekimi pevskimi točkami. Društvo je pokazalo, da vedno krepko goji slovensko petje. Le tako naprej! Nikakor ne smemo pozabiti vrle godbe, ki je digl v kapelico. Naš velečastiti g. ravnatelj nas je s svojo krasno pridigo kar očaral... pozneje marljivo svirala k plesu.

Skrbnemu odboru podružnice čestitamo na vrlo vspeli prireditvi in se nadejamo, da nas še večkrat razveseli s takimi prireditvami. Št. Jakobčan.

Iz Škedenja. Kakor že objavljeno v „Edinosti“ je pevsko društvo „Vesela“ v Škedenju na svojem obnem zboru sklenilo, da bo prirejalo tekočega poletja veselice, koncerte s petjem, godbo, igrami, šaljivo tombolo in plesom. Omenjeno društvo naznanja slav. občinstvu, da se bodo te prireditve vršile v gostilnah v Škedenju zunaj na planem, kjer je dovolj prostora. Vsaka prireditev se prej objavi v „Edinosti“. Za te prireditve nastavi društvo majhno vstopnino, da s tem dohodkom pokrije stroške za prireditve.

Prvi koncert se bo vršil v nedeljo, dne 20. t. m. v gostilni gosp. Ivana Sancina (Toč Rošo) s sodelovanjem nove domače narodne godbe, izbranih škedenjskih mladencev in dečkov, pod vodstvom kapelnika gosp. Josipa Flego. Začetek ob 4 popoldne in bo trajala veselica do 11 zvečer. Vstopnina 30 stotink na osebo. Da se društvo materialno okrepi, se darovi prav hvaležno sprejemajo. V slučaju slabega vremena se koncert prenese na prihodnjo nedeljo.

Gostilničarji nam obetajo, da nas točno postrežejo z dobro kapljico, točno in zmernimi cenami. Zato se društvo nadeja velike udeležbe od prijateljev petja in našega slovenskega ljudstva.

Cvetlični dnevi v Trstu. Prejeli smo: Cvetlični dnevi so uspeli nepričakovano dobro, za kar se moramo zahvaliti v prvi vrsti našim vrlim gospem in gospicam, ki so neutrudno hitele od hiše do hiše vkljub slabemu vremenu. Nič manj zasluge nima sl. občinstvo, katero je drage volje žrtvovalo večje ali manjše svote v korist Družbi sv. Cirila in Metoda, za katero so se vršili cvetlični dnevi in donesli 1247 K. Ta svota se je odposlala potom „Trgovske zadruge“ naravnost glavnemu vodstvu v Ljubljano. Odtod tudi notica v „Slov. Narodu“ a v „Edinosti“ je izostala radi odsotnosti in boleznih nekaterih odbornic. Podrobnosti prihodnjč.

Velika mednarodna dirka kol. društva „Balkan“ se bo vršila v nedeljo, dne 20. t. m. Proga znaša 115 km in sicer: Vrdela, Bazovica, Lokev, Markoč, Št. Peter, Košana pri Postojni, Raidito, Senožeče, Štorje, Sežana, Opčine, Vrdela (cilj na novi cesti pri „Gosp. društvu“) Dirka se prične točno ob 8 zjutraj. Darila so: 3 zlate svetilne z obrobkom, 4 srebrne pozlačene in 3 srebrne. 6 dirkačev, došlih po darilih, dobi srebrne svetilne. Dirkalci se bo ob vsakem vremenu.

Kako se upoštevaajo zajamčene pravice finančnih stražnikov! Prejeli smo: Leta 1907. je izdalo finančno ministrstvo nove službene predpise, v katerih je marsikateri š finančnim stražnikom v prid. Tako tudi § 28, ki jasno določa, da stražniku, ki je več nego 10, oziroma 12 ur v službi, gre odškodnina, takozvani zehrgeld. Ta določba se tudi izvršuje v drugih kronovinah. Samo pod finančnim ravnateljstvom v Trstu je v rabi dvojna mera. Pri glavnem carinskem uradu je rečena določba v veljavi, pri finančnem nadzorništvu pa si stvar tolmačijo drugače, odkar je tu novodošli nadzornik. Pod njegovo upravo spadajo tudi vsi v okolici nahajajoči se črti užilinski uradi. Ti so seveda na glavnih prometnih cestah. Tu opravlja tak-le c. kr. trpin, v prahu ali blatu, neprenehoma, skozi 24 (člaj: štiriindvajset ur) in brez vsakega nočnega počika — svojo težko službo. Da ne pretirujemo, o tem se lahko prepriča vsakdo v jutranjih urah. Namesto pa, da bi ti trpini dobivali zagotovljeno jim odškodnino, je rečeni § kar razveljavljen z edino malenkostno koncesijo, da more mož za par minut k večerji. Nu, seveda, tega ne more zahtevati nikdo, da bi človek kar 24 ur brez jedi opravljal službo. Na novo došli finančni nadzornik je prinesel seboj tudi navado, ki se prav nič ne strinja s § 70 službenega predpisa. Ne privoščja nikake svobode in je enostavno zaplenil določbo, po kateri ima mož par ur na teden na svobodno razpolago, da more urejati svoje družinske razmere. Mesto te, več nego opravljene dobrote, je finančni nadzornik odredil štirikrat na teden šolo in enkrat izdelovanje pisemnih nalog. In vrhu tega mora mož pri nekaterih uradih v svojem svobodnem času hoditi na pošto, s čemer izgublja lepega časa. Odtujen je torej siromaku vsak svobodni čas. Ali ni to krivično, ni-li to škana? Prednikom je zadostovalo to po enkrat na teden, ne da bi trpeli služba in izvežbanost finančnih paznikov. Gospoda finančnega ravnatelja prosimo udano, da napravi konec taki krivični dvojni meri.

Več finančnih nadstražnikov. Velja za Trst. V dunajski „Information“ čitamo: Občinski svetovalec Moissi je bil

radi kupovanja glasov obsojen na 6 tednov strogega zaporja in tudi več agitatorjev tega občinskega svetovalca je dobilo večje ali manjše kazni z zapori. Osebo g. Moissia puščamo popolnoma na strani, ker ne vidimo v njem nič drugega, nego enega nerazveseljivih produktov naših nerazveseljivih političnih razmer. Nimamo povoda, da bi ga ostreje sodili, nego druge. Ugotoviti pa moramo, da je ta sodna razprava pokazala, kako grozno nizko je padel moralni nivo političnega strankarskega vrvenja in kako je nujno potrebno saniranje tega zla. Ne prihaja nam na misel, da bi obsojali posamičnika. Vzemi-
mirja pa dejstvo, da so široke ljudske mase v toliki meri pristopne politični korupciji, da ne vladata nikakoli politična zrelost in nikakoli samostojnost sodbe. Kako bi bilo sicer možno, da se na občinski volitvi za denar — od 3 K višje — na ulici dobivajo glasovi? Tu stojimo pred fatalnimi posledicami političnega propadanja, ki ga moremo razumeti le vsled pomikanja vsake politične in moralne vzgoje. Tu ni neka v redu ne v hiši, ne v šoli, in tu naj bi bil začetek za važne reforme. Od Moisslovega procesa sem vemo, da prebivalstvo ne siuti važnosti zastopstva in da smatra volilni akt le za priliko, da brez napora dobi neke kron. To nam nudi zares žalostno sliko.

Tako dunajska informacija. Da ni naveden konkreten netržiški slučaj volilne korupcije, bi morali misliti, da je imel pisec pred očmi — tržiške politične razmere, kakor so se razvile pod slavnim vladanjem slavne kamore. Tudi povodom zadnjih naših občinskih volitev smo čuli iz ust pripoznanje, da so imeli na razpolago okoli 200.000 kron! V kakšne namene taka ogromna svota? Odgovor nam daje nadaljno odkrito pripoznanje iz italijanskih ust, da v tretjem mestnem okraju ne bi bili zmogli, da niso imeli toliko denarja na razpolago. Konstatacija politične korupcije v „Informations“ veča torej v polni meri ravno za naš Trst. Posebno pa pripomba o krivdi vzgoje na taki korupciji. To je prav tisto, kar smo mi vedno naglašali. Tržiško ljudstvo je v svojem jedru dobro in bi bilo tudi politično pošteno, ako bi je ne bila zastrupila tista vzgoja po ravnih faktorjih, ki na eni strani puščajo to ljudstvo v najhujši politični ignoranci, na drugi strani pa je direktno zvezajo k politični nemoralnosti, ker mu niso dajali nikdar pouka o meji med dovoljenim in nedovoljenim — političnem in zlasti v volilnem boju. Od tod korupcija, od tod moč stošćakov, od tod možnost, da v našem Trstu denar v toliki meri korigira volilno srečo in falsificira volilne uspehe!!

Goljuf samomorilec. — 80.000 K poneverjenih.

Pri pristaniškem kapitanatu v Trstu je bil že kakih petnajst let sem uslužben kot poduradnik 44letni Tomo Rocco, rodom iz Rovinja. V službi je bil Rocco zelo pridlen in poraben ter se je kazal jako vesten, da so ga vsi imeli radi in ga spoštovali. Užival je neomejeno zaupanje. Zato pa ni pobudilo majhne senzacije, ko se je izvedelo pred časom, da je bil Rocco suspendiran od službe in nato odpuščen. Zgodilo se je to v začetku meseca junija. — Vzrok pa so bile razne Roccove manipulacije s koliki.

Pomorski kapitanji morajo namreč, ko delajo izpite pri pristaniškem uradu, zlasti pri takozvani „prova di fortuna“, priložiti zapisniku kolek za 1 K, a Rocco je sprejmal te kolke, oziroma denar ter vse skupaj porabljal zase, dotične dokumente pa shranjeval nekolikovane. Prišli so mu na sled, bil je suspendiran in uvedli so proti njemu disciplinarno preiskavo. Rocco je tedaj deporal pri pristaniškem kapitanatu v vrhu pokritja svojih poneverb svoto K 2200. — Dasi ravno je bila stvar gotovo kočljiva, oziroma kazniva, pa vsled tega Rocco še vedno ni izgubil zaupanja svojih neposrednih predstojnikov. V tem pa se je Rocco dne 7. junija zastrupil v hiši svoje vsakine v ulici Francesco Cappello, izpivši večjo množino karbolne kiseline. V par urah je bil mrtev.

Roccov samomor je pred vsemi zadal hud udarec njegovi družini. Zapustil je vdovo in 9 otrok, starih od 2 do 18 let. Dre hčerki sta učiteljici. Obenem pa se je začel pri njegovih predstojniških pojavljati sum, da morda še kaj drugega ni bilo v redu v Roccovem uradnem postopovanju. In res, po njegovem samomoru so prišle šele na dan vse njegove zlate in predrzne sleparske manipulacije, po katerih je prizadeta cela vrsta ljudi, ki sedaj kar ne morejo po-
misliti, kako je bilo mogoče, da jih je osleparil oni Rocco, ki so ga vsi smatrali za vzor poštenjaka. Med temi ljudmi so večina osebe, ki so bile službeno visoko nad njim.

Nekaj pa je še tudi nerazumljivega pri vsej tej stvari. Rocco je dobival 180 K stalne mesečne plače in je mogel poleg tega računati še na kakih mesečnih 100 K postranskih dohodkov, kar je pač moglo zadostovati za preživljanje njegove družine. Svota, ki jo dosegajo njegove defraudacije, pa znaša okrog 80.000 K. Nerazumljivo je, kam je pač spravil Rocco v kratkem času svojih malverzacij vso to svoto, ko ni

kakor ni živel potratno. Kam so izginali ti tisočaki, je prava skrivnost.

Najhujše oškodovana — skoraj za 50.000 — K sta neki Ivan B. in Aleksander A., čba moža, ki sta v mestu splošno spoštovana, in od katerih je prvi izgubil skoraj vse svoje imetje. Rocco je namreč meseca avgusta l. l. nasvetoval tema dvema, seveda obema tako, da nista vedela drug za drugega, da bi v družbi z njim nakupila več krav, ki bi jih izročili v oskrbo ljudem, ki se razumejo v mekarstvo, da bi se oddajalo potem mleko zlasti mestni bolnišnici, ki da je Rocco že zajamčila izključno dobavo.

Ona dva gospoda sta popolnoma, da, naravnost slepo zaupala Roccu, ker jima je pokazal razne listine, seveda ponarejene, ki so zagotavljale uspeh tega posla. B. je dal Roccu 131000 K, A. pa dvakrat toliko. Seveda pa, kakor rečeno, nista vedela drug za drugega. Rocco je jima natvezel, da je nakupil v Furlaniji 26 krav, je povedal imena ljudi, katerim je baže izročil krave, in tudi pokazal tozadevne pogodbe.

V imenu „dobička“ je Rocco izročal svojima drugoma na mesec svote od 80 do 250 K, ki pa mu jih je B. zopet vračal za „nakup“ novih krav. Seveda pa Rocco ni kupil niti ene krave in sploh ni sklenil nikake pogodbe, temveč je vse tozadevne papirje ponaredil. Ko je videl, kako lepo mu uspeva njegovo sleparstvo, je storil še korak dalje, ki je tudi imel popoln uspeh. Natvezel je namreč gospodu B., da je na njegov račun naročil v Argentini večjo množino ovsa za okroglo svoto 10.000 K in da je vsled svojega poznanstva z brati Cosulichimi dosegel, da se je blago prepe-
ljalo z neko ladjo „Austro-Amerikane“ v Trst brezplačno in je zato dosegel s to kupčijo izredno velik dobiček. Ker pa je naročeni posredovalec na tržiškem trgu, neki Antonopulo preveč počasn, pa da je moral suspendirati drugo pošiljatev, ki jo je že naročil. Denar je rekel, da si je izposodil od svojega tasta, pilota Tomaža Poljanoviča iz Malega Lošnja in da je bilo vsega dobička najmanj 30.000 K.

Da bi še bolj zbrisal oči g. B., ga je Rocco naprosil, naj sam piše dotični izvozni trdnji v Argentini — trdnje sploh ni bilo — in kmetijski družbi v Poreč ter ravnateljstvu škedenjskih plavžev kot glavnima „odjemalcema ovsa“. B. veseleč se lepega dobička je izročil še nadaljnih 10.000 K v dveh obrokih. Vsega skupaj je izročil B. Roccu torej 23.100 K, vse svoje prihranke več kot 40-letnega svojega trudopolnega dela. Dne 6. junija je Rocco izročil g. B. zadnji „dobiček“ 200 K. 7. junija pa se je zastrupil. Po njegovi smrti pa je prišlo na dan vse njegovo sleparstvo. O kravah in ovsu seveda ni bilo niti sledu.

Rocco je pripovedal tudi g. B. da je nakupil 200 mladih volov in da je sklenil to kupčijo v družbi nadzornika mestne klavnice Ivana Spadiglerja ter živnozdravnika Oresta Fastina. Pokazal je tudi tozadevno pogodbo s podpismi teh dveh, seveda ponarejenimi. B. mu je za to kupčijo izročil 14.666 K. Vole da je plačal po 220 K in da je torej za vse 44.000 K. Seveda tudi na tej kupčiji ni bila niti črkica resnična, dasi ravno je bil B. trdno prepričan, da so bili volli prodani mestni klavnici in da je napravil pri tej kupčiji lep dobiček.

Ker pa je končno B. vendarle začel nekoliko dvomiti o vseh teh stvareh in se je hotel natančneje informirati, mu je Rocco sporočil, da naj ostane doma, da prideta k njemu dva gospoda, ki bi si dala rada nekaj prevesti iz italijanščine v angleščino. B. je čakal cel teden, a onih dveh gospodov ni bilo. Seveda ker si ju je izmislil Rocco, da bi obdržal B. doma. Devet dan pa je šel B. k Roccu na dom in mu povedal svoje dvome. Dva dni pozneje je bil Rocco mrtev.

Aleksander B. je dobil od Rocca za svojih 24.000 K, ki mu jih je izročil za „nakup krav“, le 4000 K „dobička“.

Toda Rocco si je znal še na lepši način dobiti denar brez truda. Poznal je namreč dve ženski, ki posedata denar, seveda po nekoliko „visokih“ obestih. Ene teh dveh je bila neka P., znana odenhinja. Rocco si je pri njih izposodil denar od 50 do 1000 K in še več toda ne zase, temveč za najpoznanejšo osebo v ladi, češ da je one same sram, da bi prihajali prosti na posodo. Oj da je samo posredovalec, ki je kasira denar in tudi v njihovem imenu podpisuje dolžna pisma in merice. Da bi ju bolj prepričal in vzbudil neomejeno zaupanje, je Rocco pravočasno plačeval velike obroke na one dolgovce, ali pa jih je tudi nekaj plačal popolnoma, da je potem mogel izposoditi še večje svote. Za koliko je osleparil oni dve ženski, ni znano natančno, vsekakor pa svote niso majhne.

Izposojeval si je denar na ime višjega pristaniškega inšpektorja v pok. pl. Klossa, na ime uradnikov pomorske vlade dr. Han-
niska, višjega komisarja Rennerja, zdravstvenega nadzornika dr. Markla, zdravnikov pomorske vlade dr. Wasiorja in dr. Huberja, živnozdravnika Sumberaza-Sotte, pristava Ivana Začeviča upokojenega političnega polic. pristava Alojzja Kremerja, Lloydovih kapitanov Bretfelda in Forestija, občinskih živnozdravnikov Arneryticha in Fantila in

POHIŠTVO SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MARGANTON - TRST

Mnenje g. dra. E. vit. de Karajan v Solnogradu.

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

V moji zdravniški praksi sem z dobrim uspehom rabil Vaše ŽE-
LEZNATO KINA-VINO SERRAVALLO (Vino di China Ferruginoso
Serravallo).

SOLNOGRAD, 6. junija 1911.

Dr. KARAJAN.

N. Casile.

Napredek vede!

Najenergičnejše in gotovo se zdravi sifilis s svetovnim sredstvom

IORUBIN CASILE

Stotine zdravniških potrdil potrjuje, da se uretralna zoženja, prostatitis, uretritis in meh. katarji korenito ozdravijo s **konfeti Casile**

Konfeti Casile urejajo uriniranje, ne da bi bilo treba ršiti zelo nevarnih cev (šlinge), popolnoma odpravljajo in ublažujejo pečenje in pogosto uriniranje; edini korenito ozdravijo uretralna zoženja (pro-
statitis, uretritis, cistitis, mehurne katarje, kamen, nesposobnost za zadrževanje urina, sluzaste tokove itd. — Škatlja konfetjev Casile K 4.—

Iorubin Casile, najboljši protisifilitično in poživljajoče kriščitno sredstvo, ki se uporablja z uspehom proti sifilisu, anemiji, impotenci, kostoboli, laisus, vnetju žlez, polnim madežem, izpuščenju semena, polucijam, spermatoroi, steriliteti, neurasteniji, energičen razkrojevalec urinske kiseline itd. — Steklenica Iorubina Casile K 3-50.

Vbrizganec Casile zdravi beli tok, akutne in kronične katarje, vaginitis, ure-
tretis, endometritis, vnetje in izpad maternice itd. — Steklenica vbrizganca Casile K 3-50.
Kdor želi večjih pojasnil, tiskovinu itd. naj naslovi dopis na lekarno Serravallo za g. Casile
Trst, ki poda odgovor z obratno pošto zastoj in z vsa rezervno. Priznani medicinski izveštiki
CASILE se prodajajo v vseh akreditiranih lekarnah. — Zaloga v Trstu: Mulo Long, lekarna Serravallo.

Restavracija „Alla bella Trieste“

(Karel in Veronika Tuschak)

ulica Molin grande št. 4 (Ljudski vrt).

Vedno mrzla in topla jedila. — Dobri obedi in večerje. — Dunajska kuhinja. — Izborna
štajerska, istrska vina, teran. — Razna vina v steklenicah. — Prvovrstno puntigamsko pivo
iz soda. — Zmerne cene. Skrbna postrežba. — Vsako soboto ob 8 zvečer koncert na citre.

Amerikanska

PETROLINA WIELMAN

je najboljšo sredstvo, ki povspešuje raščo lasi
in očisti prhljaj.

— Dobiva se povsod po K 1-20 —

L. TERZON - zaloga olja

jesiha in mila TRST, ulica Sette Fontane št. 12. Najfi-
neje namizno olje priporočljivo za one, ki trpe no želodec.
Steklenica pol litra Kron 1 60.

MICHELE ZEPPAR

Trst, ulica San
Giovanni 6 in 2
TELEFON šte. 11-85
Podružnica v Zadru.

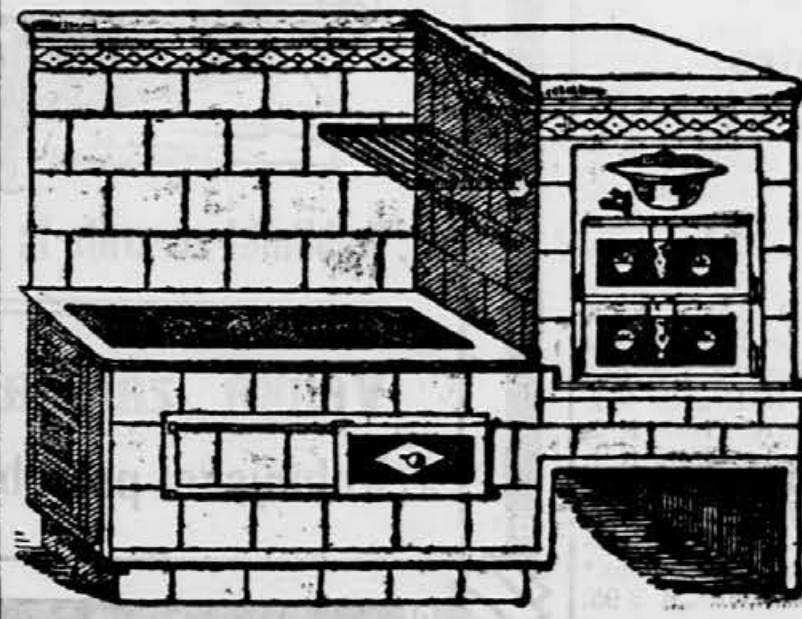
Zaloga

majoličnih peči in
štedilnikov (Sparherd)
lastnega izdelka.

Edino zastop. tovarne
majoličnih peči: Carl
Mayer's Söhne, Blansko

Izbera plošč

za stene kakor tudi
za štedilnike,
majole, peči izdelane za
trajen ogenj, uporabljive
tudi na plin.

še drugih. Končno pa je ponaredil tudi na neki menici za 6000 K podpis svojega lastnega očeta.

Tako prebrisanega sleparja pač res že ni bilo kmalu, menda pa tudi ne tako lekovernih ljudi, kakor sta bila B. in A., ki sta izgubila največ po njegovih goljufijah.

Nar. del. organizacija

Odborniki in zaupniki skupin, zvez in podružnic, ki spadajo v deželno organizacijo NDO za Trst, so vabljeni na sestanek, ki bo danes, v torek, ob 7 zvečer v društveni dvorani NDO, ulica Sv. Frančiška št. 2.

Dnevni red: Naše stališče napram prepovedi protestnega shoda na Velikem trgu. Nihče naj ne manjka!

Namestnik princ Hohenlohe sprejme danes strokovna tajnika NDO, ki bodoča v imenu NDO in ZJŽ. intervenirala v zadevi strokovnega šolstva. O rezultatu intervencije se bo poročalo na današnjem zaupniškem sestanku, na katerem zavzemamo tudi takoj stališče.

Zidarska skupina NDO. Jutri, v sredo, ob 6 zvečer odborova seja.

Vesti iz Goriške.

Iz Divače. Tukajšnja podružnica „Zveze Jugoslovanskih Železničarjev“ priredi dne 3. avgusta t. l. plesni venček na vrtu pri g. Andreju Obernel na postaji. Ker je čisti dobitek namenjen za naš prepotrebni podporni sklad obolelim in ponesrečenim železničarjem, uljudno vabimo vse člane in nečlane, da se v obilnem številu udeležijo tega lepega plesnega venčka.

Iz Tomaja. — Neverjeten slučaj. — Te dni so prinesli krstni otroka iz Dobrave v Tomaj. Boter je bil iz Stanjela. Na kapelanovo vprašanje je boter odgovoril, naj bo ime otroku Zora-Ana. Tu pa je vzkrikel kapelan: „Jaz ne krstim na to ime, to je srbsko, ta ni svetlica“. Zahteval je, naj bo Ana-Zora. Boter, videvši fanatizem, je odšel v župnišče k g. dekanu in razjasnil stvar. Ta je dal pismen ukaz, da mora kapelan krstiti, kakor zahteva boter. V župnišču je bil priča tudi g. kapelan iz Dutovelj in se je izrazil: „Das is doch ein Skandal“ — „In kakšen še“ — je pristavil boter. Ko je prišel boter z listkom v cerkev, je zopet vzkrikel kapelan rekoč: „Tu sem jaz gospodar“, boter pa je odvrnil: „Jaz pa zahtevam tako!“ Kapelan: „Tu ne smete govoriti!“ Boter: „Saj me vi silite!“ In krstil je, kakor je zahteval boter.

To je že četrti tak slučaj, ki se je izvršil, koliko jih pa je, ki se za nje ne ve, ker se ljudje boje. Povedati moramo še, da je ta gospod „Medjumurec“, vse prej nego Slovenec, ker se je že večkrat izrazil: „Narodnost je zadnja reč!“ Mi pa pravimo: „Dovolj je že njega in njegovega fanatizma!“

Iz Bovca. V našem trgu imamo skoraj brez števila raznih potrebnih in nepotrebnih društev, ki pa eksistirajo večinoma samo na papirju. Še največ zaupanja je za „Čitalnico“ in pevsko društvo „Rombon“. To društvo je priredilo dne 6. t. m. veselico, ki je vspela kar najslajnejše v moralnem in gnetnem oziru. Na sporedu je bilo 5 tečkov sicer: 1. Gerbič: V noči (dvoglasen ženski zbor s spremljevanjem klavirja), 2. Gerbič: Po zimi (mešan zbor), 3. Vilhar: Mornar (solospev s spremljevanjem klavirja), 4. Bratranec, veselolga v enemu dejanju in 5. Posledice hude krogarje, burka v enem dejanju. — Velika dvorana v „Gasilnem domu“ je bila nabito polna občinstva, ki je z največjim zanimanjem sledilo izvajanjem na odru. Petje je bilo precej dobro in tudi obe igri sta se precej dobro igrala. Salve smeha je izzval s svojim komičnim nastopom g. Breščak, ki je bil tudi režiser. Kakor se čuje, se namerava g. Breščak odtegniti društvenemu delovanju, kar bi bilo za društvo velika izguba in bi ga le težko pogrežali. V občem interesu je torej, da tudi naprej še z večjo vneto sodeluje pri delu za izobrazbo naroda.

Vsa bovška društva nameravajo na skupne stroške postaviti v „Gasilnem domu“ oder, za kar se že nabirajo prispevki. Vstajajo se tudi „Dramatično društvo“, — upamo da ne bo samo — na papirju. Le tako naprej!

Vesti iz Istre.

Iz Narodne zajednice za Istro. Najlepše prosimo vsa ona gospoda, ki so anti-alkoholiki, ali se zanimajo za anti-alkoholično gibanje v Istri, da se nam izvole prijaviti po dopisnici. Gre za sistematično ureditev takega gibanja. Centralni odbor Narodne zajednice za Istro-Opatija.

— Za podružnico CMD v Bazovici je nabral Vinko Škerjanc v proslavo zmage K 1740. Darovali so: Iz Bazovice: Andrej Grgič K 1, J. Urbančič K 5, K. Gruntar K 2, Dr. Reja K 2, N. N. K 2, A. Presl K 2, Iz Padrič: Jos. Grgič K 1, Luka Grgič K 1, Martin Grgič 40 vin., iz Gropade: Franc Milkovič K 1. — Iz nabiralnikov v Bazovici: gostilna „pri lipi“ K 680, gostilna „Društveni dom“ K 160; v Padričah „pri županu“ K 306; v Gropadi „pri Francetu“ K 395. Skupaj K 1541.

Mali oglasi

Koprivski mladeniči priredijo javen ples v nedeljo dne 20. t. m. na dvorišču gospe Ivanke Zega. Sviral bo Sokolski naraščaj iz Prvačine. 1547

Odda se soba z eno posteljo v Rojani za 12 K mesečno. Pojasnila v ulici Ghega 10. — Žganjarna. 1541

Vajence kovače, mehanike s pisčo, išče tovarna za rouleaux. Irženir Lodovico Fischer, Trst-Rojan, ulica dei Moreri 72. 1546

Hišni sluga priden, z dobrimi spricvali, vajen vsakega dela, želi menajati službo. Nastopi lahko takoj. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti pod št. 1531. 1531

Proda se harmonika po ceni. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti. 1530

Išče se mladenič 20—30 let star, da pozna slovenski in italijanski jezik, za prevaženje mleka s konjem. — Ponudbe: Mlekarna Bratož v Pulj. 1523

Vrtnar 25—40 let star, spreten v gojenju cvetlic in zelenjave za trgovino, se sprejme takoj. Plača po dogovoru. — Alojz Bratož v Pulj. 1524

Mladenč priden za pomagati pri mlekarstvu, se sprejme takoj z mesečno plačo K 40. Hrana, stanovanje in perilo prosto. Mlekarna Bratož v Pulj. 1525

Trgovina jestvin in domačih pridelkov ulica Sette Fontane ex Počkaj se priporoča sl. občinstvu v mestu in na deželi. Postrežba na dom. Cene nizke. Za mnogobrojen obisk se priporoča Peter Bradelj, trgovec Podružnica Kolonja 295. 1411

Dve postelji se oddajo takoj, v ulici della Guardia št. 44, II. pri slovenski družini (Križmančič). 1535

Obešala iz medi za zavese se prodajo po K 350. Ul. Caserma 14, Cesca. 1358

Proda se hiša z zemljiščem v Gorici v predmestju. — Natančnejše informacije v Gorici ulica del Bosco 46 oziroma v tiskarni „Edinost“ v Trstu. 1507

Priporoča se, pod novim vodstvom, na novo urejeni hotel „Pri zlatem Jelenu“ v Gorici. Cene zmerni. 1252

Moja pred štiridesetimi leti ustanovljena in se obrtni razstavi v Trstu odlikovana

tovarna sodov

Izvršuje naročbe vsakovrstnih sodov, bodisi za vino, spirit, likere, tropinove, olje, alivovec, maraškin itd. Jamčim za dobro delo in po nizkih cenah, da se ne bojim konkurentov. — Na deželo pošiljam cenika. 1422

Fran Abram
Trst, ulica S. Francesco 44.

Preselitev trgovine!

Naznanjam slavnemu občinstvu in njenim odjemalcem v mestu in na deželi, da sem preselil svojo trgovino jestvin iz ulice Pétronio v ulico Media št. 8 in se priporočam uljudno za nadaljni obisk. — Z odličnim spoštovanjem
J. POČKAJ.

Novo : trgovino

jestvin in kolonijalnega blaga sem otvoril in se vljudo priporočam Slovanom, posebno pa onim, ki stanujejo v bližini. Potrudil se bom, da zadovoljim v vsakem oziru.

Benjamin Žerjal, Trst
ulica Cecilia, vogal ulice Ruggero Manna št. 3.

Spretni kamnoseki

ki znajo dobro lomiti in obdelovati mramor, se takoj sprejmejo v stalno delo.

Ponudbe z natančnimi pogoji sprejema „Dalmatinska mramorna industrija“ Drniš, DALMACIJA.

HELVETIA

Velika zaloga gramofonov

Trst, — ulica Barriera vecchia 19.

Vedno v zalogi velika izbor slovenskih in hrvatskih plošč od kron 250 naprej. Vedno nove plošče najbolje vrste. Gramofoni na obroke.

Državni uradnik s 4000 K letne plače se želi poročiti z gospodično ali udovo od 30—40 let staro s primerno doto. Ponudbe pod šifro „TIIHA SREČA 9“ — Gorica — glavna pošta I. — poštoležeče. 1529

LETUŠIŠČE

Bohinjska Bistrica

Bohinjsko Jezero

v Triglavskem pogorju, na progi drž. železnice Jesenice—Trst, 3 ure oddaljen od Trsta; alpska klima, izborna voda, stanovanja v gostilnah, vilah in priv. hišah. Ugodne železniške zveze za izlete, gorske ture. Zmerne cene. Informacije in prospekti brezplačno. Prometno društvo v Boh. Bistrici.

UNIFORME

za enoletne prostovoljce, kakor tudi vsake branže in elegantne civilne obleke solidno in ceno izvršuje po meri
Parteder & Rupp
ul. G. Carducci (obč. kiosk).

Ljudska urarna

BOGOMIL PINO

Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13 (nasproti cerkvi sv. Antona novoga)

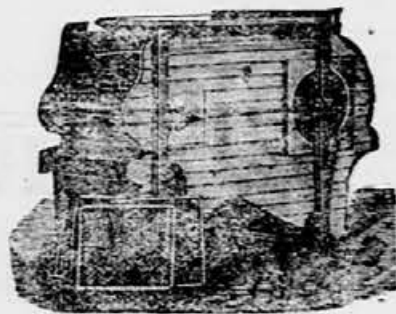

Bogat izbor ur, verižic, ovratnih verižic, uhanov, prstanov, zaplestne itd. Konkurenčne cene.

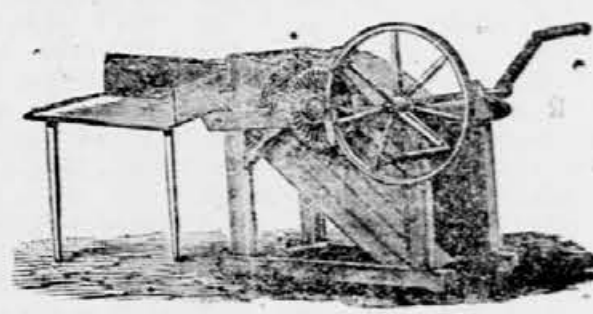
VELIKA ZALOGA ŽELEZNINE IN KOVIN

Trst, ulica G. Carducci 26.

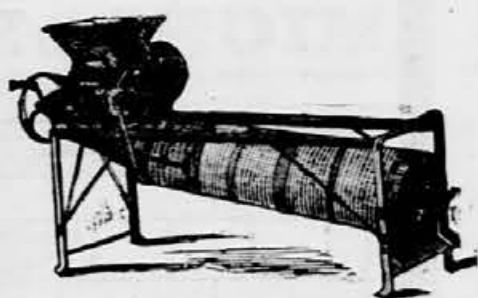
VELIKA IZBERA ROČNIH POLJEDELSKIH STROJEV

Rešetalci za žito.

Ročne mlatilnice.

Treblniki za zrnje in seme.

Vile v vseh oblikah.

Rezalniki za kladjo v vseh velikostih.

Velika zaloga železnin za vrata, okna in pohištvo.
Kuhinjske potrebščine v veliki izbi. :: Raznovrstno orodje.